

Nacionalisme sindical

Per primera vegada en la història del sindicalisme a les Illes Balears s'ha creat un sindicat nacionalista i de classe: l'STIB

Mai, en tota la història del sindicalisme a les Balears, no havia existit un sindicat nacionalista de classe. Mai, fins la tardor de 1994. Era el mes de setembre —el dia 22 concretament— quan poc més d'un centenar de persones creaven el primer experiment sindical de classe i nacionalista. Naixia el Sindicat de Treballadors de les Illes Balears (STIB).

“Som un sindicat de classe i nacionalista. Sabem que això no és fàcil, dins l'actual situació sindical a Balears, però aquest és el nostre repte i la nostra il·lusió. Hauria estat més fàcil fer un sindicat corporatiu, però teníem clar des del principi que volem seguir en el camí del sindicalisme de classe, però ara arrelat perfectament al nostre país: les Illes Balears”, expliquen els màxims responsables del nou sindicat: Rafael Bujosa, secretari d'organització, i Vicenç Martorell, el president.

L'STIB es troba en aquest moments participant en diversos fronts electorals, “la veritat és que anam a remolc de CC OO i UGT, ja que són ells els que convoquen les eleccions”, els resultats de les quals han estat bastant profitosos. L'STIB s'ha situat el primer, quant elecció de delegats, en l'administració central a Balears i asseguren que van obtenint bons resultats allà on es presenten: “encara d'una forma modesta, però sens dubte el missatge del sindicat nacionalista de Balears va calant”.

L'origen de l'STIB es remunta a la primavera de 1993, ara fa dos anys. Un grup nombrós d'afiliats a la UGT, més d'un centenar, s'escindeix de l'organització socialista per formar el nou sindicat. Rafael Bujosa explica que “tots els creadors de l'STIB érem antics afiliats a la UGT, i d'aquest sindicat lluitàvem,

des de feia anys, per canviar el model sindical”. Segons el secretari d'organització del sindicat nacionalista, “les divergències amb UGT comencen a aparèixer quan ens adonem que el model que seguia el sindicat no era com ells pensaven que havia de ser: havia abandonat molt el contacte directe amb els treballadors i anava imposant el model burocratitzat. Les decisions, les prenia gent que feia anys que no trepitjava un lloc de feina; i nosaltres no hi estàvem gens d'acord. Nosaltres, també, vàrem ser els qui denunciàrem des del primer moment els negocis estranys, com tota la qüestió PSV-UGT. Aquesta posició

clarament crítica amb el model que anaven imposant, i que de fet ja s'havia imposat, dins UGT ens va portar a un careró sense sortida. D'aquí la nostra convicció de la necessitat de crear un nou sindicat basat en un model diferent, molt més acostat als treballadors i allunyat del burocratisme que caracteritza els grans sindicats estatals, CC OO i UGT.”

Les relacions de l'STIB amb CC OO i UGT no són, segons diuen els responsables del sindicat nacionalista, gaire bones: “No, han fet l'impossible per torpedinar-nos. Han estat molt agressius amb nosaltres. Tant l'un com l'altre han

JOAN CELIA

Rafael Bujosa, secretari d'organització: "Tots els creadors de l'STIB érem antics afiliats a la UGT."

intentat evitar per tots els mitjans possibles que ens poguéssim consolidar. Nosaltres pensam que ells veuen que som realment un perill. Vull dir que l'STIB no és una broma, encara som modestos, però estam segurs que en el termini de quatre o cinc anys serem el primer sindicat de les Illes. Ells ho saben i per això els posa tan nerviosos la nostra existència. Això explica la seva agressivitat cap a nosaltres i tots els intents de boicotejar-nos. Però nosaltres continuam treballant i anant endavant”, diu el president Vicenç Martorell.

L'STIB aspira a convertir-se –“no tenim cap dubte que serà així”, diuen– en l'equivalent balear a ELA-STV, la CIGA o la Interconfederal Canària. “Tots aquests sindicats són exemples, a les seues comunitats autònomes, de sindicats molt arrelats als problemes reals dels treballadors i que han aconseguit

ser els primers. Sens dubte aquests són els nostres models”.

Abans de néixer l'STIB, a Balears s'han donat algunes experiències sindicals nacionalistes bastant reeixides. No són sindicats generals, sinó sectorials. És el cas de l'STEI (Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament de les Illes, que és el majoritari dins el sector de l'educació), el SABEI (Sindicat de Treballadors de la Banca de Balears, que ha obtingut la victòria en les eleccions realitzades en importants entitats bancàries), o la UPM (Unió de Pagesos de Mallorca).

Amb tots ells l'STIB ha iniciat converses. El cas, però, és que alguns d'aquests sindicats sectorials han manifestat reticències. “Sí, és cert –diu Rafael Bujosa– i per ventura és que nosaltres vàrem parlar tot d'una de la necessitat d'unió i això potser els ha espantat una

mica. Segurament en el futur haurem d'anar més tranquils. Naturalment nosaltres volem deixar molt clar que som perfectament respectuosos amb la sobirania de cada un d'aquests sindicats. Ara, el que tenim clar és que hi ha la necessitat d'arribar a algun tipus d'acord. Que no és la fusió? Doncs bé, cap problema. Podria ser una confederació... De solucions, n'hi ha, segur. Ens podem complementar, el que no hem de fer és competir. A més són sindicats que ho fan molt bé i no hi ha cap raó per entrar en competència amb ells. Defensem el mateix. Li'n posaré un exemple: si nosaltres volem entrar en el món de l'educació, ho hem de fer a través de l'STEI, col·laborant amb ells i arribant a acords, no competint, perquè la veritat és que ho fan tan bé que no és possible competir. El mateix passa amb els altres dos. Entre tots hem d'arribar a acords.”

Convençuts de les seves possibilitats, els responsables de l'STIB asseguren amb orgull que la prova del seu èxit, a més dels delegats obtinguts a les eleccions, “és la progressió del nombre d'afiliats que, en tan poc temps, ja ha arribat quasi al miler (948), només a Mallorca”.

De moment l'STIB només té estructura a Mallorca, ja que han deixat per a l'any vinent la implantació a Menorca i Eivissa-Formentera: “Hem fet contactes i pensam que ens anirà bé, però preferim anar creixent a poc a poc, sempre controlant tot el procés. Ara estam dedicats a les eleccions i l'expansió cap a les altres illes queda com un dels objectius per l'any que ve.

En una illa on el sindicalisme té bona part de la seva força en les activitats relacionades amb l'hostaleria –amb un percentatge de treballadors immigrants i castellanoparlants molt elevat–, què hi pot fer un sindicat nacionalista? “Molt, sense cap mena de dubte. No hem tingut cap problema a integrar persones castellanoparlants i tenim destacats membres de l'STIB que ho són i no passa res. Al contrari, és encara un estímul més per continuar treballant per integrar la majoria dels treballadors mallorquins, sigui quin sigui el seu origen i la seva llengua. El missatge d'un sindicat nacionalista, d'aquí, arrelat en la realitat socioprofessional balear, conscient que cal resoldre els problemes –la majoria, almenys– aquí i no a Madrid... aquesta idea de sindicat va calant entre els treballadors”.

Miquel Payeras

Vicenç Martorell, president: “Encara som modestos, però estam segurs que en el termini de quatre o cinc anys serem el primer sindicat de les Illes.”

JOAN CELIÀ